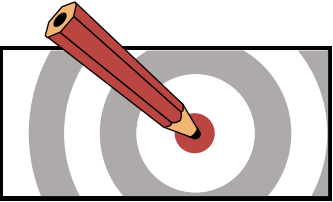

UUTISET

PÄIVÄN PUNKTI

Pisteitä

Politiikan yksi taitolaji on pisteiden kerääminen.

Budjettiriihessä pitää nostaa pieni riita, joka päättyy hyvin. Se tarjoillaan omille kannattajille ratkaisevana voittona.

Tällä kertaa lapsilisien ympärille on rakennettu käihinä.

Edellinen hallitus päätti leikata lapsilisiä 110 miljoonalla eurolla. Miksi näin tehtiin, on vähän arvoituksellista, mutta tehty mikä tehty.

Lapsilisäjärjestelmä on poikkeuksellinen, se on nimittäin selkeä kuin pläkki. Lapsilisiä on kaikille sama. Tätä arvostellaan joskus, koska lapsilisiä ei ole sidottu tuloihin.

Jos haluttaisiin tasata tuloja, se olisi helppoa. Lapsilisiä voitaisiin ryhtyä verottamaan. Toistaiseksi ei ole ryhdytty.

Antti Rinne keksi kuitenkin, että lapsilisien leikkaus voidaan korvata osalle tulonsaajista vähennyksellä. Siis ensin leikataan, ja sitten joka toiselta vähennetään vähän veroja.

Hyvä ja selkeä systeemi muuttuu epäselväksi.

Olisi liian yksinkertaista perua koko leikkaus. Pistevoiton pitää aina olla väännon takana, monimutkainen ja vaikeasti ymmärrettävä.

Asioita kannattaa laittaa myös vastakkain. Vihreät keksivät vaatia, että tienpitorahoja voidaan leikata, mutta yliopistorahoja ei. Yliopisto näyttää hyvältä, tienpito siltarummulta.

Tierahojen leikkaus ei tietenkään koske vihreiden kannattajia, joista suurin osa asuu kaupungeissa. Sitä paitsi pääkaupunkiseudun tunneli-investoinnit on jo päätetty.

Koulutusrahojakin on kuitenkin monenlaisia. Yliopistojen ylimääräisestä tuesta iso osa eli noin 40 miljoonaa menee Aalto-yliopistolle.

Aalto-yliopisto on ainoa yliopisto Suomessa, joka saa aluepoliittista tukea. Syystäkin muut yliopistot ovat katkeria.

Aalosta piti tulla nopeasti huippuyliopisto. Hyvä se onkin, mutta ei parempi kuin muut. Esimerkiksi Itä-Suomen yliopisto on arvioitu kansainvälisessä vertailussa yhtä hyväksi.

Pisteiden keruussa rahan määrä ei ratkaise vaan myös pikkurahalla voi saada paljon aikaa.

Ensin pitää esittää leikkausta tai lisäystä. Sen jälkeen pitää nostaa kiista. Kun ratkaisu on syntynyt, leikitään väsynttä ja onnellista.

Karavaani kuitenkin kulkee ihan omia latjiaan. Budjetista 99 prosenttia menee läpi sellaisena kuin valtiovarainministeriön virkamiehet ovat ajatelleet.

Hallitukset vaihtuvat, mutta virkamiehet ovat pysyviä.

LAURI KONTRON Maaseudun tulevaisuuden päätoimittaja.

”Ei eläin-suojelijoita mukaan valvontaan”

MTK-Etelä-Pohjanmaan johtokunta ei hyväksy Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton esitystä, että eläinsuojelujärjestöt päästettäisiin osallistumaan viranomaisvalvontoihin maataloille, yrityksiin tai yksityisiin koteihin.

Eläinsuojelujärjestöt ovat esittäneet kyseisiä muutoksia eläinsuojelulakiin.

”Viranomaisvalvonnan on jatkossakin oltava puolueetonta ja virkavastuulla tapahtuvaa toimintaa, jossa huolehditaan myös viljelijän oikeusturvasta”, toiminnanjohtaja Yrjö Ojanen sanoo.

”Luotettavaan ja riippumattomaan viranomaisvalvontaan eivät intressiryhmät voi osallistua.”

JUKKA KOIVULA

Kaikilla suomalaisilla on oikeus laadukkaisiin ja yhdenvertaisiin palveluihin riippumatta siitä, missä he asuvat. Mutta saavutettavuus vaihtelee, sosiaali- ja terveysministeri Laura Rätty sanoo.

”Täsmälleen samanaiset palvelut joka puolella Suomea on höpöhöpöä”, sanoo sosiaali- ja terveysministeri **Laura Rätty** (kok.).

Vaikka laadukkaisiin palveluihin on kaikilla oikeus, saavutettavuus ja toteutustapa voivat vaihdella.

”On esimerkiksi mielenkiintoista, että Suomen väkirikkaimmalla alueella Helsingissä otettiin käyttöön bussissa kulkeva hammaslääkärin työpiste, mutta muualla liikkuvia palveluita on aika vähän.”

Alakoulu on lähipalvelu

Uudessa sote-laissa ei määritelty lähipalvelua, vaikka syrjäseudulla olisi niin toivottu.

”Jos tiivistä asutussa kaupungissa kiistellään terveysaseman siirtämisestä kilometrillä ja Lapissa 400 kilometrin synnytysmatkasta, miten palvelulle voisi antaa kilometri- tai tuntirajan?”

Lähipalveluja ovat Rättyn mielestä ihmisten päivittäin tai viikottain tarvitsemat palvelut, kuten neuvola, päiväkot, alakoulu ja osin perusterveydenhoito.

Synnytyssairaala ei ole ja luokiokin on jo vaikeampi. Ministeri sanoo kuitenkin ymmärtävänsä, ettei kuntaan saada opettajia tai lääkäreitä, jos lukiotakaan ei ole.

”Sote-alueille tulee kovaa vääntöä palveluista”

Sote-laki lähti lausuntokierrokselle maanantaina, ja tulee eduskuntaan marraskuussa.

Rätty ei peittele pettymystään siihen, että päävastuu jäi julkiselle palveluntuottajalle ja sote-alue voi halutessaan käyttää yksityisiä vain alihankkijoina.

”Eli nykyinen malli säilytetään. Minusta Suomessa pitäisi siirtyä malliin, jossa raha seuraa potilasta ja ihminen valitsee itse palvelunsa. Yksityiset palvelut eivät ole itseisarvo, mutta hallittu kilpailu toisi julkisten ja yksityisten vahvuuksia esiin ja loisi uusia markkinoita.”

Rädyllä onkin vielä ilmeinen halu lisätä lopullisessa laissa yksityisten palveluiden painoarvoa.

”Jos siihen on mahdollisuus lausuntokierroksen jälkeen, teen sen ilomielin.”

Ministeri muistuttaa, että lopulliset päätökset palveluiden hankinnasta ja siitä, millä perusteilla missäkin palveluita tarjotaan, tekevät jatkossa viiden sote-alueen kuntayhtymien poliitikot.

”Uskon, että alueilla tulee iso

vääntö ja että meille tulee viisi aika erilaista toimintamallia. Mutta on meillä erilaiset alueetkin, kuten Lappi ja ruuhka-Suomi.”

Työterveys pois kunnilta?

Rätty ei rajaisi palveluita esimerkiksi asuinpaikan tai sen mukaan, onko vaiva itse aiheutettu.

Karsintalistalla voisivat olla muun muassa aikuisten hammashoito, lasten päivähoito-oikeuden rajaaminen ja työterveyshuolto.

Sote-palveluiden rahoitusmalli on auki ja jää seuraavalle eduskunnalle. Rätty haluaa työterveyshuollon keskusteluun mukaan.

”On erittäin hyvä kysymys, onko kunnan perustehtävä järjestää työterveyshuoltoa yrityksille. Miksi kunnan pitäisi osallistua toimintaan, joka on hyvin kilpailtua ja jossa kunta on lastuttajana mutta ei rahoittajana? Tämänäyttypisistä kunnallisista velvoitteista voisi ihan hyvin ajatella luopuvansa.”

Viljelijöistä huolehdittava

Edellisessä hallituksessa Huovinen halusi viljelijöiden työterveyshuollon kehittämisen säilyvän työterveyslaitoksella, mutta Rätty edeltäjä **Paula Risikko** (kok.) oli valmis siirtämään sitä Melaan. Rättyn mukaan asiasta on valmisteilla lakiesitys.

”Maaseudun murrokseen liittyy sukupolvenvaihdoksia ja siirtymistä yrittäjyyteen ja muuhun liiketoimintaan. Viljelijät ovat olleet heikommassa asemassa eläkeasioiden, yrittäjyyden ja työterveyshuollon suhteen. Niistä pitää huolehtia lainsäädännöllisesti, ettei yksi elinkeinoryhmä jää kehityksessä muista jälkeen. Sillä ei ole merkitystä, kuka niistä huolehtii, kunhan tasavertaisuus toteutuu.”

Helsinkiiläinen Rätty mökkelöi Ristiinassa ja kertoo tuntevansa maaseutua itäusmaalaisten Pukkilan kautta.

”Siellä on äidin kotitila, jossa enon perhe pitää luomutilaa ja islanninhevostallia. Olen seurannut kunnioituksella, kuinka maaseutu on muuttunut ja viljely ja liiketoiminta ovat yhdistyneet ja esimerkiksi hevosbisnes kasvanut.”

Syrjäisyys ei ole rahanjaon peruste

Rättyn vaalikirjoitus ”Helsingin kuppalaan lopetettava!” vuonna 2011 paheksui rikkaampien kuntien köyhemmille

JAANA KANKAANPÄÄ

maksamia tasauksia. ”Ei rahanjakoperusteena voi käyttää vain maantiedettä ja syrjäisyyttä”, Rätty kirjoitti. Hän on edelleen samaa mieltä.

”On huomioitava, että metro-

polialue kantaa isomman vastuun asunnottomuudesta, huoneongelmista ja maahanmuutosta. Nyt Helsingin verotuloilla rahoitetaan muutamia maata.”

Rätty ymmärsi vuonna 2011

niitä, jotka kokivat hänen valintansa Helsingin apulaiskaupunginjohtajaksi epäileluksi, sillä hän ei edes hakenut virkaa.

Hyppy ministeriksi taisi käydä samoin?

”Ministerin virkaan ei haeta, vaan kutsutaan. On arvokas asia saada puolueen ja eduskuntaryhmän luottamus”, Rätty kuittaa.

EJLA MANSIKKAMÄKI

Vihreä eduskuntaryhmä ei tinkisi opetusrahoista

JOENSUU (MT)

Vihreä eduskuntaryhmä linjasi kesäkokouksessaan budjetin neuvotteluja siten, että koulutus- ja opetuspuolen määrärahoista ei tingitä.

Oppivelvollisuuden nostamiseen vihreät ei usko valtion varojen riittävän nykytilanteessa.

”Haluamme parantaa perusopetuksen laatua, pitää kiinni ryhmäkokojen pienentämiseen suunnatuista määrärahoista, suunnata varoja oppimiseron pienentämiseen sekä mahdollistaa yliopistolle lisä-

rahoitusta”, eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Outi Alanko-Kahiluoto** luetteli.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) arviot oppivelvollisuuden noston kustannuksista liikkuvat 15–29 miljoonassa eurossa.

”Budjetissa on otettava huomioon tosiasialliset kustannukset, jos tämän tyyppinen uusi laki tehdään”, Alanko-Kahiluoto sanoi.

Hänen mukaansa 15 miljoonaa on riittämätön summa.

Hintalappua vihreiden

ajamille yrittäjien starttirahauudistukselle ja alv-velvollisuuden alarajan nostolle ei ole laskettu.

”Hintalappu ei ole mikään kysymys, ennemmin kysymys on toimintatapamuutoksista, jotka maksavat itsensä takaisin”, Alanko-Kahiluoto arveli.

”Jos pitää tehdä valintoja, teistä tingitään.”

Rahaa valtion kassaan voisi vihreiden mukaan kerätä kaivosverolla ja jäteveron korotuksilla.

LIISA YLI-KETOLA

Ministeri Toivakka vaatii etujärjestöiltä ja puolueilta kriisitietoisuutta

Eurooppa- ja ulkomaankauppa-ministeri **Lenita Toivakka** (kok.) vaatii puolueilta ja työmarkkinajärjestöiltä kriisitietoisuutta.

”Huolen valtion talouden tilasta ja velkaantumisesta pitäisi olla syvempää ja koskettaa kaikkia puolueita ja työmarkkinajärjestöjä”, hän sanoi keski- viikkona.

Toivakan mukaan myös kil-

pailukyvyn menettämisestä pitäisi olla Suomessa laajempi huoli.

”Kriisitietoisuus on tärkeää missä tahansa rakennemuutostuksessa”, sanoi toimittaja **Raine Tiessalo**.

Hän esitteli Helsingissä Elinkeinoelämän valtuuskunnan julkaisemaa raporttia onnistuneista rakennemuutoksista Euroopassa.

Velkajarru toimii

Raportin mukaan valtion velkaantumista jarruttavat onnistuneesti Viro ja Sveitsi: ne ovat sitoutuneet olemaan ylittämättä tiettyä velkaantumisen rajaa.

Esimerkiksi Sveitsissä suunnat korjatut menot eivät saa ylittää tuloja, joten poliitikoille ei tule houkutusta kasvattaa velkaa vaalilupauten lunasta-

miseksi. Toisaalta jarru tekee elvyttävästä budjettipolitiikasta vaikeaa.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlan toimitusjohtaja **Vesa Vihriälä** ei ole varma, ratkeako Suomen julkinen velkaantuminen uusilla säännöillä.

”Sääntöjen noudattaminen on viime kädessä poliittisen tahdon kysymys, se on nähty

Euroopan unionissakin”, Vihriälä sanoo.

Suomi ei kuuntele

Toivakka kehui keskiviikkona Suomen sote-uudistusta askeleeksi eteenpäin, vaikka yksityisiä palveluntuottajia ei lakiesityksessä saatu julkisten kanssa samalle viivalle.

Tiessalo nostaa raportissa esiin Hollannin, jonka

terveydenhuolto perustuu yksityiseen terveysvakuutukseen.

Sen ansiosta kaikilla on pääsy samantasoihin palveluihin.

Keskimäärin ajoaika yleislääkärille on pikkuruudessa Hollannissa 80 sekuntia, sairaalaan kahdeksan minuuttia.

Tanska taas on huippumaa terveydenhuollon internet-pohjaisten tietojärjestelmien kehittämisessä.

Toivakka ja Vihriälä pohtivat, osako Suomi ottaa oppia muualta.

”Suomen nöyryys, että otetaan opiksi muualta, ei ole riittävällä tasolla”, sanoi Toivakka.

Vihriälän mukaan Suomessa politiikan teko pohjautuu enemmän arroganssiin, ylimielisyyteen, kuin näyttöön, tutkimukseen.

PAULA LIESMÄKI